

BC Centre for Disease Control
Provincial Health Services Authority

Bệnh Môi Khuẩn Không Phải Lao (Nontuberculous Mycobacteria Disease)

Bệnh Môi Khuẩn Không Phải Lao (NTM) là gì? (What is Nontuberculous Mycobacteria (NTM) Disease?)

NTM là vi trùng có trong môi trường. Hít loại vi trùng này vào phổi có thể gây bệnh cho cả người khỏe mạnh và người bị yếu hệ thống miễn nhiễm. Bệnh NTM thường ảnh hưởng đến phổi nhiều nhất ở người lớn, nhưng cũng có thể ảnh hưởng đến bất cứ chỗ nào trong cơ thể. Không như bệnh lao (TB), vi trùng NTM rất hiếm khi truyền nhiễm từ người này sang người khác. Số người bị bệnh NTM ngày càng gia tăng trên toàn thế giới.

Nguyên nhân gây bệnh NTM là gì? (What causes NTM disease?)

Có hơn 160 loại vi trùng NTM khác nhau. Một số loại thường thấy nhiều hơn tại những nơi nào đó trên thế giới nhiều hơn những nơi khác. Những loại thông thường nhất là *Mycobacterium avium complex (MAC)*, *Mycobacterium abscessus complex*, và *Mycobacterium kansasii*. Mọi người đều hít vi trùng NTM vào phổi mình nhưng chỉ có rất ít người bị bệnh NTM.

Ai bị bệnh NTM (Who gets NTM disease?)

Một số người dễ bị bệnh NTM hơn. Người bị bệnh phổi như giãn phế quản (đường dẫn không khí nở lớn), bệnh nghẽn phổi kinh niên (COPD), xơ nang, khiếm khuyết alpha-1 antitrypsin, hoặc người bị các chứng nhiễm trùng phổi khác trước đây (chẳng hạn như TB) dễ bị bệnh NTM hơn.

Bệnh phổi NTM có các dấu hiệu và triệu chứng gì? (What are the signs and symptoms of NTM lung disease?)

NTM có các triệu chứng tương tự như viêm phổi nhưng không lành bệnh:

- Ho có đờm (rãi nhớt)
- Mệt mỏi (cảm thấy mệt)
- Sốt
- Ho ra máu
- Sụt cân bất ngờ
- Hụt hơi
- Đổ mồ hôi ban đêm

Bệnh NTM được chẩn đoán như thế nào? (How is NTM disease diagnosed?)

Có thể khó biết người nào đang có vi trùng trong người nhưng không bị bệnh (chúng tôi gọi là cơ thể có vi trùng) và người nào đang thực sự bị bệnh NTM. Kết quả chẩn đoán tùy thuộc vào:

- các cuộc thử nghiệm cho thấy có vi trùng NTM **VÀ**
- chụp quang tuyến (chụp quang tuyến x ở ngực hoặc rọi CT) **VÀ**
- phân xét bệnh lý dựa trên các triệu chứng và các cuộc thử nghiệm khác cho thấy bằng chứng bị bệnh

Đàm (rãi nhớt) được xem xét bằng kính hiển vi để xem có vi trùng NTM hay không. Người ta cũng cấy những mẫu thử nghiệm để xem vi trùng này có sinh sôi hay không. Một số NTM sinh sôi trong vòng vài ngày nhưng một số phải mất nhiều tuần.

Cách hay nhất để lấy mẫu đàm rãi là ho ra ba mẫu đàm rãi lúc sáng sớm vào những ngày khác nhau. Đôi khi khó lấy được mẫu thử nghiệm, hoặc không thấy rõ, có thể cần luồn một ống nhỏ, dẻo có gắn máy hình (ống soi phổi) vào phổi quý vị để lấy mẫu thử nghiệm. Nếu những nơi khác trong cơ thể bị nhiễm thì cũng có thể cần lấy chất dịch hoặc mô.

Chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị sẽ cho thử nghiệm các loại khác như chụp quang tuyến x ở ngực hoặc rọi CT. Chuyên viên chăm sóc sức khỏe sẽ thảo luận loại thử nghiệm nào là thích hợp nhất cho quý vị và có kết quả như thế nào. Thường phải cấy những mẫu đàm rãi nhiều lần trong thời gian điều trị để xem cách điều trị có hiệu quả hay không.

Bệnh NTM được điều trị như thế nào? (How is NTM disease treated?)

Cách điều trị sẽ tùy theo loại vi trùng NTM nào gây bệnh. Có thể điều trị một số loại vi trùng NTM thành công hơn một số loại khác. Thông thường, NTM trong phổi được điều trị bằng ba loại thuốc trụ sinh (kháng sinh) hoặc nhiều hơn cho đến khi mẫu cấy đàm rãi không còn vi trùng nữa trong 12 tháng. Có thể cần đến 18 tháng để hoàn tất một chương trình điều trị NTM bằng thuốc. Một số thuốc trụ sinh được dùng để điều trị NTM như MAC gồm macrolides (azithromycin/clarithromycin), ethambutol, và rifamycins. Đôi khi cách điều trị có thể mang độc tính hoặc khó dùng vì các tác dụng phụ, do đó quý vị sẽ được theo dõi sát trong thời gian điều trị. Chương trình điều trị gồm các buổi hẹn đến phòng khám, thử máu, và các loại thử nghiệm khác. Cũng có thể dùng các loại điều trị khác, chẳng hạn như thông phế quản.

Quý vị cần làm gì bây giờ? (What do you need to do now?)

- Hãy nhờ điều trị nếu quý vị thấy có các triệu chứng viêm phổi kéo dài hơn hai tuần.
- Nếu quý vị đang được điều trị chứng viêm phổi, hãy cho chuyên viên chăm sóc sức khỏe biết nếu các triệu chứng của mình không đỡ hơn hoặc nếu quý vị ho ra máu.
- Dùng tất cả các loại thuốc men và thuốc trụ sinh theo toa đã kê.
- Hãy nhớ chủng ngừa cúm ("flu") mỗi năm.
- Tránh sử dụng các sản phẩm thuốc lá hoặc tiếp xúc với khói thuốc do người khác thở ra.